

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrta leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrta
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrta leta 4-80 K

Posredovna številka 18 v.

Reklamacije so poštnine proste
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna peti-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.,
večkrat po dogovoru.

106. števil.

V Ljubljani, v torek, dne 5. oktobra 1909.

Leto XII.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina koncem meseca septembra, da jo zopet obnové.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto	K 14.—
za pol leta	„ 7.—
za četrta leta	„ 3-50
na mesec	„ 1-20

Za Nemčijo:

za pol leta	K 7-90
za četrta leta	„ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta	K 9-50
za četrta leta	„ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj pri poročajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavarnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Novi boji.

Česki deželni zbor ne bo deloval; pravna pogajanja so se definitivno razbila v led svojeglave norosti česk in nemških nacionalistov in pa zaradi naravnost vpijoče nezmožnosti Bienerthove vlade. V zadnji fazi teh pogajanj ni šlo za nič drugega: Ali se izvoli najprvo deželni odbor, ali se začne poprej razprava o vladnih predlogih, ki

merijo na premembo deželne ustave. Dasi ste obe prepirajoči se stranki interesirani na tem, da deželni zbor enkrat deluje, vendar se je sprava nad to smešno begatelo, ki ni vredna fajfe tobaka, razbila. Človek ne ve, ali bi se čudil tej neozdravljivi norosti meščanske nacionalistične politike, ali bi se zgražal nad frivolno brezvestnostjo narodnjaških strank. Se veliko žalostnejšo in siromašnejšo vlogo pa igra pri vsem tem spektaklu vlada; v njej sedita dva česka zaupnik, splošno velja za eksponenta nemških nacionalcev, pa vendar nima toliko vpliva ne na česke, ne na nemške meščanske stranke, da bi to podrejeno etiketno vprašanje povoljno in koristno rešila. Taka vlada bi pravzaprav ne utegnila drugega, kot da bi neprenehoma zardevala nad lastno nesposobnostjo in sramoto. Avstrije danes ne vlada Bienerth, ampak tlačji jo diktatura nacionalističnih kričavcev; to spoznavajo tudi pametnejši elementi buržoazije, katerim pa manjka poguma, da bi se energično uprli narodnjaškemu blaznenju.

Vpraša se: kaj sedaj? Precej gotovo je, da bo državni zbor sklican 20. oktobra. Toda na datumu ni toliko ležeče kot na tem, ali bo državni zbor mirno deloval. Komaj so bila česko-nemška pravna pogajanja pokopana, že se je razglasilo med českimi radikali gloslo: brez deželnega zbora ne bo državnega zbora, in tudi slovenski klerikalci obetajo, da bodo nadaljevali svojo božjastno in bedasto politiko. In kaj potem?

Nemški nacionalci že slikajo hudiča na zid in v svoji plohotni nezmožnosti oznanjajo prihod § 14. Bienerthovi neskončni nesposobnosti je končno zapati, da računa s takimi eventualnostmi. Toda naše trdno prepričanje je, da vzbudi § 14. v ljudskih slojih vihar, ki odnese Bienertha s političnega pozorišča.

Delavstvo ne bo mirno prenašalo nadaljnega zavlačevanja važnih življenjskih zadev, ne bo mirno gledalo, da se dan za dnem draže živila in da se

nabira prah na načrtu zavarovanja za starost in onemoglost in drugih socialno-političnih predlogih. Ljudstvo zahteva od parlamenta svojih pravic. Zahteva jih resno in nujno. Vsem škodljivcem ljudskega parlamenta, ki ovirajo njegovo plodovito delovanje, frivolnim klerikalnim obstrukcionistom prav tako, kot zloglasni vladi, pa bo na razumljiv način in dovolj glasno dopovedalo, da ne pusti igrati se z življenjskimi svojimi interesi. V boju za svojo pravico bo delavstvo — kakor za časa volilno-pravnih bojov — stopilo na ceste in tam sodilo brezvestno raynanje svojih sovražnikov.

Finančni načrt za ljubljansko občino.

Konec.

5. Po dogovoru z južno železnico bode imela mestna občina prispevati 30% k stroškom podvoza na Martinovi cesti, ki so proračunjeni na najvišjo vsoto 344.000 K. Ta podvoz bode v kratkem gotov. Nastane torej za mestno občino potreba, svoj prispevek, ki bode znašal približno 103.200 K, plačati. Ker za to vsoto ni pokritja, ga bode treba iskati s posojilom.

6. Dekliskemu liceju je za šolo »Mladike« dozidati prihodnje leto nov trakt. Za to treba posojila 70.000 K.

7. Uspehi tujkega prometa so očitni, v tem, da je v letu 1905. prišlo v Ljubljano 39.946 tujcev, ki so prenočevali po hotelih in drugih javnih prenočiščih; bilo jih je leta 1906. že 45.982, leta 1907 48.747 in leta 1908. 51.866. V prvih osmih mesecih letošnjega leta pa se je tujki promet v Ljubljani v primeri z istimi meseci lanskega leta povzdignil za 8981 oseb ter iznaša 41.960 oseb.

Kako važna je Ljubljana v turističnem oziru postala, je vidno iz tega, da se je Badecker v Lipskem obrnil pred nekaj dnevi iz lastnega nagiba do mestnega magistrata ljubljanskega s prošnjo, naj mu doloži mestni načrt, ker ga hoče odleži

PODLISTEK.

Senca.

Gorenjski vlak sopiha skozi noč.

Tam gori proti Koroškem bode hladneje, tukaj je še toplo. Leto je; po noči vročina pač nekoliko pojenja, vendar pa ostane v zraku neka toplota, ki v teh mesecih nikdar ne izpuhti popolnoma. Po vseh vozovih imajo potniki okna odprta. Drugače se ne bi moglo niti dihati.

Kadar pridejo tja v hribe, jih gotovo zoprot.

Noč je krasna. Nebo je temnomodro, samo tuhtintam se raztezajo svetleše proge po njem. Vse polno je zvezd, velikih, malih, rmenih, rdečkastih, celo modrih ali višnjevih, ka-li? Nekatere se vidijo nepremične, stalne, mirne, nekatere neprenehoma trepečejo, zmeraj enako, nekako hitro, kakor telegrafski zvončki na železniških postajah; nekatera pa zadržati, pa se pomiri, pa zopet vstrepeče... Čez vse nebo, kar ga je videti iz vagonov, se razteza, liki mlečna proga po temnem morju, bliščeča Rimska cesta, iz katere se dvigajo posamezne zvezdice, kakor bi bile natakne na nevidne žebličke in pribite na tisto dolgo svetlo progo.

Med zvezdami pa plava mesec, varajoč oči. Videti je, kakor bi se hitro, hitro trkljal po nebu, in če pogledaš v stran, pa zopet tja gori, je lažnjivec s svojo izposojeno lučjo zopet na svojem prejšnjem mestu, kakor da se ni niti za trenotek

odmaknil. Morda je res oslal, kjer je bil prej in samo naše oči so se motile? Takih zmot je vse polno, v življenju in izven njega — namreč tam, kjer k večjemu slutimo življene, opazimo ga pa ne.

Bila je krasna noč

Včasih je zavel opojen vonj iz gozdov, včasih se je začula pesem slavčka iz loga, včasih je pripljula blagodejna sapica, ter pobožala vroča čela in lica, včasih se je utrnila zvezda in hitro, hitro poletela skozi vzduh ter izginila hipoma; včasih je zazvižgala parna piščalka, železni velikan se je ustavil, nekoliko popotnikov je pobralo svoje kovčege ter zapustilo vozove, drugi so zlezli v kupéje, piščalka je vnovič zavriskala, vlak se je počasi zagugal, odmaknil, pa pohitel dalje v noč.

V mojem oddelku je sedela ženska, precej, a ne pretirano elegantno oblečena, do trideset let stara. Gledala je skozi okno — kakor jaz. Kamor je ona zrla, tja sem zrl tudi jaz.

Videl sem zvezde, mesec, Rimsko cesto, temnomodro nebo, hribe, hiše, gozdove, dim, ki se je valjal od stroja, telegrafne drogeve, semtertja še kakšen drug predmet.

In drugega nič...

Videl sem še nekaj, a tega ne morem opisati. Mogoče je, da sem se motil; oči so mi oslabele in včasih ne vidim stvari, ki jih vidi ves svet, včasih pa menim, da vidim nekaj, česar ne vidi nihče drugi. Ne — »menim«! V tistem trenutku sem čvrsto prepričan, da vidim res nekaj. Ako se pozneje spominjam, ne verjamem sam sebi. Kajti

večkrat se pripeti, da si domišljam, kar je naravnost nemogoče...

Vlak sopiha skozi jasno noč in zdi se mi, kakor bi ga spremljala senca, kateri nikakor ne morem najti vira. Sence padajo samo od konkretnih predmetov; tukaj pa ni nič takega, kar bi moglo dajati senco. In vendar plava neprenehoma okrog okna našega kupéja. Vidim jo, čisto določno jo vidim. Prav tako hitro se pomika z nami kakor vlak. Obrisov nima. Podobna je tistim oblakom, ki so na robih tako stanjšani in tako fino njansirani, da je videti, kakor bi samo nebo imelo tukaj nekoliko drugačno barvo. In zdi se mi, kakor bi imela ta senca poseben pomen.

Čudno je. Po glavi se meša tisoč misli, a vse so nejasne in nobena ni cela. Vrhutega se moram vedno ozirati na tisto senco. Nočem se, pa se moram. In menda je vendar vse to samo domišljija.

V tisti senci vidim svoj visavis. To je nemumno. Kadar prav pogledam, tako kakor ljudje navadno gledajo, moram priznati, da je neznanka na svojem mestu in gleda v noč. Česa išče tam? Tako se ne gleda zvezde in meseca. Morda vidi tudi ona tisto senco. Ali bi jo vprašal?...

Kaj mi je mar vse to? Kaj me briga ta ženska s svojim tožno-sanjavi, vprašujočim pogledom?... Kam se neki pelje?... Tudi to mi ni nič mar. A vendar se vprašujem:

In kaj je s to senco?...

Moja neznanka se oglasi.

Dalje prih.

zanaprej priobčevati v svoji — kakor znano — po vsem turističnem svetu najbolj razširjeni knjigi.

Župan predlaga, naj se za 200.000 K napravi električna železnica na Grad. Za okroglo 40.000 K naj se napravi na Gradu restavracijski prostor z veliko dvorano z galerijami, obsirna razgledna veranda, na kateri bi imelo prostora 500 oseb. Vpeljati je treba tudi vodo in elektriko na Grad. Vse to bi veljalo 270.000 K.

7. Za napravo lesene poletne gledališke arene, ki naj bi se za poletne gledališke predstave zgradila v bližini podturnske graščine, odnosno novega hotela «Tivoli», naj bi se najelo posojilo 100.000 K.

8. O napravi novega magistratnega poslopja se izraža župan: Imel sem misel, prepustiti skrb za napravo mestne hiše «Mestni hranilnici ljubljanski» ter sem si že tudi približno izračunal, da bode tej hranilnici povodom praznovanja njene 25-letnice mogoče, tako mestno hišo sezidati ter jo mestu podariti. Dogodki meseca septembra t. l. pa so ta račun temeljito prekržili. «Mestna hranilnica» je namreč dobila vsled teh dogodkov tako veliko novih vlog, da njen čisti dobiček ne bode kmalu dosegel 5%, odnosno 10% teh vlog, v katerem slučaju bode «Mestna hranilnica» šele zamogla svoj letni prebitek obračati v korist mestu ljubljanskemu. Očividno je zatorej, da ob času praznovanja svoje 25-letnice «Mestna hranilnica ljubljanska» nikakor ne bode vstanu izvršiti nasproti mestni občini one naloge, katero sem ji pripisoval. Z napravo novega magistratnega poslopja mi čakati. Po županovem mnenju je najpriljavnejši prostor oni, na katerem stojé sedaj poslopja št. 1, 2 in 27 na Mestnem trgu, namreč sedanje magistratne uradovavnice. Če se imenovana tri poslopja do tal poderó — ter eventualno, dokupi se hiša št. 26 na Mestnem trgu — bi se dalo poslopje postaviti s srednjim delom fronte proti Stritarjevi ulici. Za sezidavo nove mestne hiše naj se najame posojila 800.000 kron. Končno pravi župan o tem: O tem, v kakšnem slogu naj bi se nova mestna hiša postavila, meni ne kaže govoriti, ker bode to stvar projektanta; vendar pa moram reči, da bi meni slog, v katerem je bila postavljena prvotna mestna hiša, jako ugajal, ker je to nekak zgodovinski slog ljubljanski.

Po dosedaj povedanem je razvidno, da bi se za obrazložene naprave potrebovala vsota 3.583.200 K. Župan pravi, naj bi se najela pod deželno garancijo na ta način, da mestna občina izda delne zadolžnice, ki se kotira na borzi in potem prodajajo.

Če se že ima mestna občina odločiti, da si najame posojilo za nove naprave v delnih zadolžnicah, kaže, pravi župan, najbolje, ako unificira vse svoje dolgove razen onega, ki ga tvori mestno loterijsko posojilo. Teh dolgov bode imela mestna občina 6.262.866 K 23 vin. Vsega skupaj z unifikacijo dolgov in amortizacijo bi skupno posojilo znašalo 10.500.000 kron.

Županov načrt se ne da v naglici kritizirati. O nekaterih točkah se pač pojavljajo pomisleki, toda bilo bi povsem neumestno, demagogično odklanjati projekte zato, ker jih predlaga nasprotnik. Treba bo pač vse točke in potem celoto natančno preučiti, da se more izreči pravična sodba. Da potrebuje Ljubljana investicij za mnoga regulacijska dela, je nedvomno; seveda se morajo žrtve vestno primerjati s koristjo. Vendar pa je nekaj, kar se prav ob takih dalekosežnih načrtih ne da zatajiti; kar se tukaj namerava, se tiče vsega ljubljanskega prebivalstva in vendar nima ogromen del tega prebivalstva niti sence kakšnega vpliva na tako važne zadeve. Če ima liberalna stranka večino ljubljanskih volilcev za seboj, ji gre seveda odločilen glas; ampak da je manjšina, ki pač ni neznatna, kratkomalo izključena, takorekoč zadavljena, da odločuje večina brez kontrole, naravnost absolutistično, je neznosno. Prav kadar so na dnevnem redu tako važna vprašanja, se čuti, kako krivičen, za naše čase nemogoč, je sedanji volilni red. Kdaj se vendar že uresniči pravična volilna reforma, ki se nam obljubuje že 15 let?

Politični odsevi.

Silajna manifestacija budimpeštanskega delavstva za enako volilno pravico. Te dni se je vršila v Budimpešti ob ogromni udeležbi delavstva manifestacija za enako volilno pravico. Prostrana dvorana v Gutenbergovi palači je bila natlačeno polna; pred palačo na cesti je bilo zbranih na

tisoče ljudstva. Na shod, ki mu je predsedoval sodrug Garbai, so bili povabljeni vsi budimpeštanski poslanci; poslanca Bazsonyi in Pottkö sta se vabilu odzvala, ostali pa so pismeno pozdravili shod z zagotovitvijo, da se bodo slejkoprej borili za enako volilno pravico. Poslanec Bazsonyi je v humentno napadal sedanjo koalicijo, ki se z vso silo upira ljudski pravici. Sodrug Barkai pa je bil brutalni nastop budimpeštanske policije in kozaški režim, ki ga je etablirala sedanja «narodna vlada». — Policija je poslala na shod nekaj provokaterjev, ki pa so jih pravočasno eruirali in posadili na hladno.

Krvava justica na Ruskem. Vilna, 1. oktobra. Tukajšno vojno sodišče je sodilo 5 članov poljske socialistične stranke, češ, da so napadli vlak in oropali 500.000 rubljev. Dasi se jim ni dokazala niti najmanjša krivda, so sodniki krvniki obsodili tri na smrt, dva pa na mnogoletno prisilno delo v Sibirijo.

Pariz, 1. oktobra. Pressen: se je v imenu «Lige za obrambo človeških pravic» obrnil do ministrskega predsednika Stojpina, poročajoč mu, da so psihiatri o enem obsojencu izjavili, da ni pri zdravem razumu.

Krakov, 1. oktobra. Sodrug Dazsinski je telegrafično zahteval od Aehrentala, da prepreči justični umor; eden po nedolžnem obsojenih je avstrijski državljani.

Dopisi.

Iz Spodnje Šiške. «Slov. Narod» z dne 15. t. m. piše, da je neki rdeče pobarvani sodrug nagromodil vse polno laži in zavijanj v «Praporju» in pravi, da je to rdečih sodrugov orožje in da se sploh ti ljudje v Šiški ne znajo več dostojno obnašati. Kaj se pravi, dostojno se obnašati, gotovo višji zizibambul ne ve, ki si gotovo misli: Dostojno je, da smo mi Šiskarji in ne poznamo v občini nobenega družega; nam desetim Šiskarjem se morajo vsi pritepenci ukloniti, če pa ne, jih bomo pa prav po zizibambulsko napadli v «Slov. Narodu». Vprašamo g. dopisnika, kdo se je spotaknil najprvo v «Narodu», kdo je začel lagati, kdo je prvi zavijal besede? — Zizibambul. Zdaj, ko mu je «Prapor» stopil na rep, pa cvili. Socialno-demokratska stranka obstoji v Spod. Šiški že 16 let, in v 16 letih se še ni nobeden tako izrazil na nobenem shodu, kakor se je izrazil višji vodja kranjskih zizibambul pri prvem ponesrečenem shodu pri Kankertu, ko je rekel neki ženi, ki je prišla po svojega moža in mu rekla, naj jih pusti pri miru in gre rajši domu, ko jim nobena beseda nič ne pomaga. Gospod višji zizibambul je zavpil nad ženo: «Ti prokleta stara, grda baba, prokleta svinja.» Kajne, g. dopisnik «Naroda» to je vaša olika? Ako bi se socialisti v Šiški tako obnašali kakor se vaši pristaši, potem bi šele tulili; ker se pa ne, vam je pa hudo, da ne posnemajo vaše izobrazbe in to je pri vas nedostojno. Kar se tiče dela v občini se bode samo pokazalo; če ga potem zizibambul hvali ali ne, je vseeno in glede na delo v občini, se vidimo pozneje. Kako ljuba je liberalizmu in napredku, čistost, bodo bralci izvedeli. Da se je prestavil prostor za prodajo živil, mora tudi preveč naprednega dopisnika v srcu skeleti. Kar se pa nadzorstva tiče, omenim samo toliko, da brezplačno takega dela nobeden ne bi bil prevzel. Poglavar zizibambul v Ljubljani ima za to prav mastno plačo. Seveda, ljubljansko delo se ne vjema s šišenskim; naprednjaki v Šiški so popolnoma drugih misli in se še niso zedinili, ker dr. Mandič v Trstu še ni skuhal zanje programa. Ker nas imajo za take lažnjivce, si bomo morali vzeti za sveto dolžnost, spraviti vse v javnost, ker zdaj šele vemo, da jih je v resnici sram dosejanega dela v Šiški. «Slov. Narod» z dne 15. septembra poroča, da je g. c. kr. pristav državnih železnic Borštnar naručil g. Snoja. Dopisnik «Naroda», ali se ne sramuješ laži? Zakaj pa ne pove, da mu je g. Borštnar šele odgovoril, ko je iztrel g. Snoj svojo oliko? Dopisnik dokazuje, da je nevesel in da sam zavija in laže. On pravi, da je poslal Borštnar Ojstra in Klemenčiča po kostanj v rgenj in da sta Snoja toliko časa nadlegovala, da je g. Borštnarja odpustil. Ti lažeš; sodrug Klemenčič ni prestopil praga g. Snoja in tudi z njim ni nič govoril. Dopisnik pravi, da bi se bila imela vršiti razprava 10. sept. proti Borštnarju, tega pa nič ne omeni, da bi se bila vršila razprava tudi 13. sept. proti g. Snoju, ker je rekel Klemenčiču, da nima nič govoriti, ker njegov pes več davka plača kakor on; a ko ga je Klemenčič prijel za besedo, je pa pokazal na Ojstra. Na podlagi tega je prišlo do sporazumljenja, da je Snoj opustil tožbo, ker je vedel, da ga bode roka pravice še enkrat prijela. Kajne, g. zizibambul, to veste, da drugače bi ne bilo pardona? Zato rajni bilo treba hoditi nadlegovat ne Ojstra in še manj Klemenčiča, ker si nista nič pridobila in tudi nič izgubila. Pridobil si je samo g. Snoj, ker mu ne bode treba plačati zastopnikov in tudi ne kazni. Če bi se bili rdečkarji bolj dostojno držali, kakor pravi dopisnik, bi bil pa g. Snoj sedel. Seveda resnico pisati, ni napredno. Na svidenje! Šiskarski rdečkar.

Zagorje ob Savi. (Terorizem zagorskega narodnjstva.) Celih osem dni, ves čas, kar so bile

razpisane občinske volitve III. razreda, so imeli liberalci štiri agitatorje na nogah. Obiskali so vsakega volilca po dva- do trikrat. Gospod kaplan pa je napravil biro v času istih osem dni ter delil podobne matere božje in Kristusovega trpljenja, poleg listkov liberalnih in klerikalnih kandidatov. Obrtnikom pa so grozili z bojkotom in dolžnikom pri posojilnici z odpovedjo dolga. Na dan volitve pa so imeli najmanj 15 agitatorjev, ki so vlačili volilce na volišče. Gospodje Taufer, Poljsak, pl. Podskalski, kakor študent Koder pa so stali pred volilno sobo ter zmerjali naše volilce in provocirali. Da je od strani naših volilcev nastal večkrat hrup, je samoobsebi razumljivo. In to so izrabljali v volilni sobi, napram volilni komisiji ter zahtevali vedno orožnike. Volilna komisija pa je šikanirala naše volilce s tem, da je odklanjala še tistih par pooblastil, ki so jih imeli naši volilci, nasproti, ko so dobili liberalci in klerikalci četrti del na nje pripadajočih glasov samo s pooblastili. Do 2. ure popoldne so bili socialno-demokratski kandidati za 10 do 12 glasov naprej, le potem, ko so liberalci porabili zadnji terorizem s tem, da so zabranili nekaterim volilcem voliti, se jim je posrečilo spraviti štiri kandidate, z večino enega do dveh glasov v občinski odbor. Enemu volilcu, ki je imel dva glas, za sebe in svojo soprogo, je volilna komisija sploh zabranila voliti. Socialno-demokratska stranka bo imela v prihodnjem občinskem zastopu tri odbornike, Čobala in Krajska kot izvoljena in enega kot virilista občnega konsumnega društva. Liberalci tri izvoljene in tri viriliste. Klerikalna stranka 5 odbornikov, drugi pa so brez politične barve, ki pripadajo rudniku.

Takoj po volitvah pa se je začel razvijati novi terorizem. G. Koprivc je poslal pismo volilcu Antonu Vrečerju, da mu posojilnica odpoveduje dolg, raznim drugim obrtnikom žugajo z bojkotom. Iz vsega tega je razvidno, da je v Zagorju politični bol dospel do tistega vrhunca, kakor so socialni demokratje pripovedovali že pred leti. Meščanske stranke gredo tako dolgo vsaka svojo pot, dokler jim delavski razred ni nevaren, kakor hitro pa je delavska stranka tako močna, da je nevarna vsem meščanskim strankam, pa so si edini, bodisi gospodje v talarju ali pa v rdečih srajcah.

Zagorje ob Savi. Delavci in delavke, kakor tudi prijatelji delavskega stanu! Prisiljeni smo tudi mi vas opozoriti na geslo, ki ga rabijo naši nasprotniki: **svoji k svojim.** Naši prijatelji so od krojaške stroke: Josip Repovš, Matija Drojc, N. Kos, F. Jerman I. Simovc. Čevljarska stroke: F. Črter, G. Pungartnik, Iv. Dernovšek, Mizarska stroke: Alojz Razboršek, Gostilničarji: Martin Renčef, P. Govejšek, Iv. Bervar, Keppa, Fr. Guna, Fr. Šikovc. Gostilne čez ulico: Karl Globokar, Franjo Ranzinger, katere vam najtopleje priporočamo. Naši nasprotniki pa sta čevljarja: Karl Flišek, Josip Narad. Krojač: P. Sctensek. Mizarja: Avgust Blažič in Jernej Dolinšek. Gostilničarji: Tomo Koprivc, Jernej Dolinšek, Jos. Ranzinger, Fran Weinberger, Jos. Robavs, Ant. Gerčer, Karl Korbar, Iv. Bajcer, Lovro Turk, te pa naj podpirajo gg. liberalci. Dolžni smo se držati gesla, k kateremu so nas prisilili naši nasprotniki; kdor nas sovraži, ga tudi mi ne maramo. Obvestimo vas pa tudi delavce, da ustanovimo v kratkem svojo delavsko posojilnico, tako da se začne gospodarski boj na celi črti. Da storimo ta korak, so nas prisilili nasprotniki.

Z Dolenjskega. (Novi Lurd.) [Dalje.] Na Slovenskem niso dolgo časa nastala mesta; stara rimljanska mesta na naši zemlji so izgubila med seljevanjem Nemcev in Slovanov proti jugu svojo prejšnjo veljavo. Oglej je štel za časa Rimljanov v začetku računanja našega časa do šeststotisoč prebivalcev in je bil za Rimom in Aleksandrijo največje mesto in tudi ta ni uspeval pod vladjo katoliškega duhovnika, dasi je že imel pod Rimljani vse mogoče obrti ter tudi že industrije in manufakture, to je združenja več delavcev v enem posloppu pod vodstvom podjetnika. Mestni in ščuk-meščanov v ribniku in tako imajo mehihi kmeta v rokah v duševnem in v življenju čuvstvanja. Duhovniki v farah nisodosti veljali. In ti menihi so negovali tudi to stran življenja, da so urejali počitek in razveseljevanje kmeta. In to duševno, to čuvstveno stran uredili so tako, da so uživauje veselih uric spajali s cerkvenimi obredi, cerkvenimi prazniki, s svetniki in svetnicami. Kmet ni smel drugače misliti, kakor ga je učil voditelj njegovega gospodarstva, ne drugače čuvstvovati, kakor njegov voditelj na leci. Vse kmetovo življenje je bilo prepreže no po cerkvenih navodilih. Danes navadna tiha maša, jutri velika maša, dosti duhovenstva pri altarju v lepih krilih, dosti kadenja in pozneje z orgljanjem, streljanjem, procesijami! In po cerkvenem opravilu okoli samostana ali gradu neka veselica, na kateri se je jedlo meso, pilo pravo vino, medca, na kateri so piskali godci in je smelo biti ubogo ljudstvo malo veselo. In ker se človele rad včasih kam drugam poda — nagon seljevanek je v človeški naravi — so menihi, opatje, škofje uravnali božja pota, ista zedinjevali s semnji in tako dali kmetu in kmetici priložnost, da prihajata kam ven iz ozkega delokroga, iz bajte tlakarja. Vsa vednost tlakarja je bila znanje očenaša, njegovo duševno življenje ni smelo dalje pogledati, kakor do altarja, njegovo čuvstvanje se je imelo le javiti

v češčanju po duhovnikih napovedanih svetnikov in svetnic; tlakarski kmet je moral tudi v svojem čuvstvanju častiti duhovnika ali kakega grajskega gospoda, katerega so pomaknili po smrti v prvi činovni red v nebesih.

V nobenem življenjskem razmerju tlakar ni mogel drugega pojmovati, kakor tlako in očenaš, kateri slednji ga je trdno zvezoval s suženstvom. Kat. tedanja cerkev je vzela človeka že pri krstu v zakup in ga držala vse življenje na svoji vrvi. Združevala pa je s svojim krstom, birmovanjem in poročenjem zakonskih vedno kako razveseljevanje, kakor je tudi oblekel njen duhovnik žalno obleko, ko so zagrebli tlakarja v krsti iz par zbitih desk, vzeti iz gnojne jame. Tako je živel naš slovenski rod mnogo stoletij. Naš meščan se je gibal le v reformacijski dobi 16. stoletja in ko je ta zamrla, je bil prav lenobnež-katolik in v stoletjih tlakarstva se je uživel dobro razveseljevanje tlakarske dobe na naši kmetiji. Vprašajmo odkritosrčno, kako razveseljevanje pa je dalo meščanstvo slovenskemu kmetu. Meščanstvo je drugod bilo kvas napredka, meščanstvo je strlo tlakarsko gospodarstvo in z njim tudi vladanje prejšnjih vladajočih slojev, meščanstvo drugod je razvijalo zgospodarstvom proste lastnine tudi vse drugo, tudi razveseljevanje, dasi se je isto še dolgo opiralo v tem oziru na cerkvene praznike; mestne zadruga so imele svoje zastave, v lepih mestnih kat. cerkvah, meščani so postavljali veličanske spomine razvoja umetnosti v svojih cerkvah, ali v drugem so dajali dosti prostora bolj posvetnemu razveseljevanju, katerega ostaline so še danes videti.

Bilo je to meščansko razveseljevanje sicer tudi po kastah, razredno uravnano, ali bila so razveseljevanja že prave ljudske veselice. Na naši kmetiji je bila harmonika, pa še prav slabo igrana, največji kmetov muzikalni užitek in v cerkvi ni slišal tudi kaj boljše muzike. Na semnje rad hodi, da se malo razvedruje, in na božja pota. Slednje posebno ženska. Drugače se pa prav suhoparno odpletava to ubogo kmetovo delavno življenje na Slovenskem. Naša kmetica povetjem ne zna kaj prida kuhati. Kmet mora kam v krmo, da včasih kaj boljsega ujame. Poglejmo v hišo našega kmeta! — Na stenah se šopiri fabrika navadnih slik svetnic in svetnikov. Ako nima naš kmet gledati bolj rejene ženske v hiši in kako lepo živinče v hlevu, je prav reven. In tudi naša kmetica je revno bitje. Delati mora za dva delavca in vedno je noseča. Ko pa porodi, mora že čez tri dni zopet ven, kakor vsemu vajena ciganka.

Poleti dremlje ali spi utrujen naš kmet v cerkvi, pozimi še kaj posluša, ali to kar sliši, je že v mladosti slišal, tedaj posluša, mehanično hodi v navadnih nedeljah v cerkev, ker je tako navada — »herdewieh«. — Duhovniki, ki prepoved in mašo najhitreje opravijo, so mu najljubši.

Kat. vera je uravnana za tlakarsko kmetijo, v njej se je razvijala in razvila. Vera so stvari razvojev, kakor vse drugo na svetu. Slovenci so bili enkrat protestantje, to je znamenje, da so bili v 16. stoletju gospodarsko kakor Nemci razviti. Škoda, da je protireformacija na slovenskem jugu zmagala, prej bi bili pršli iz fevdalizma ven in postali novodobni tehnični delavci. Usoda je drugače hotela. In tedaj so sinovi kmetije uravnali dalje fevdalni sistem in ta je poznal dobro naravo kmeta. Dali so seksualnim nagonom dosti prostora, ker teh se ne da moistrovati. Istotako niso preveč grajali, ako je kmet razuzdano preveč pil; gledali so le na to, da ga držijo pod svojo vlado; kaznovali so ga le toliko, da so pokazali, da so vladajoča manjšina, katero je bog poslal na svet, da so božji namestniki. In ko zdravo kmetovo pojmovanje o takozvanih verskih resnicah ni moglo slediti modrovanju in dokazovanju nemogočega, se niso jezili, ako sta kmet in kmetica častila v kakem svetniku ali svetnici nekaj božanstva.

Konec prih.

Domače vesti.

— Katoliški »Slovenec« zadnji čas neprenehoma laže o barcelonskih morilcih in požigalcih in sicer je jasno, da misli s tem ljudstvo, ki se je na Španskem uprlo klerikalnim vladnim tolovajem. Če bi imeli naši klerikalci dobrega prijatelja, bi jim svetoval, da naj prenehajo s tem gobezdanjem, ker si bodo sicer vendar sami škodovali. V Barceloni so pač bili morilci in požigalci, a ne tam, kjer jih išče katoliški lažnjivec. Nosili so uniforme in kute, odirali so ljudstvo leta in leta in ko so ga za svoje prčite poglani s puškami na ramah v Afriko in se je ljudstvo hotelo upreti, so ga z bajoneti in s kanoni »ukrotili« in potem se obrekovali po vsem svetu. Med obrekovalci je bil tudi farizejski »Slovenec«. Papirnati katolican je ponatisnil vsako lopovsko laž o mučenstvu nun in menihov, a preklical ni ne ene, dasi se je dokazalo, da niso storili ustasi svojim prijavkam nič zalega. Če bi vsaj sedaj molčal, ko se je lahko stokrat prepričal, da je bila od začetka do konca vse infamna laž, bi človek še nič ne dejal. Ampak če bo še dalje ponavljal to nesramnost, se mu bo moralo povedati, da je sam pajdaž požigalcev in morilcev.

— Če ni nacionalizem prišel še dovolj ob kredit, bodo klerikalci pomagali, da se bo začel vsem ljudem gnusiti. Odkar so se s svojo obstrukcionistično burko v državnem zboru spravili v za-

drege, uganjajo tak šovinizem, kakor da bi bili od malih nog živeli ob njem. Seveda ravnaajo tako klerikalci v celi državi. Med Nemci ni večjih šovinstov od krščanskih socialcev, ki maravnost divjajo proti Čehom na Dunaju. In naši domači klerikalci jih posnemajo. Seveda so to sami jeziki; v srcu jim je za narodnost toliko kolikor za lanski sneg. Koliko časa pa je še, odkar je Mahnič v »Rimskem Katoliku« rohnol proti narodnosti, češ, da je to poganska ideja? In še zadnja leta ga je »Slovenec« zagovarjal. Z Luegerjevo gardo so bili naši klerikalci vedno pri eni mizi. Z Gessmannom, z Axmannom, s Paltaiem i. t. d. so bili najboljši prijatelji. Kdo naj jim verjame, da so se kar naenkrat resno izpreobrili? Dokler je slo, so farbali ljudstvo z vero, odkar je to težavnejše, ga pa farbajo z narodnostjo. Hinavska je bila pesem o veri, hinavska je pesem o narodnosti. In kdor jim verjame, potrebuje zdravnika.

Zadnje vesti.

Eno leto bosenske aneksije.

5. oktobra.

Danes »slavimo« obletnico bosenske aneksije in časnikarska služinač grofa Aehrenthala gotovo ne zamudi prilike, da zapoje slavo in zažge kadijo »genialnemu« državniku. Tudi avstrijski proletarijat ima povoda obilo, da napravi bilanco te »genialne« diplomatske poteze in da izračuna, kako drago je toliko opevana duhovitost grofa Aehrenthala naprodaj.

Aneksija — in to je treba vedno iznova poudarjati — ni bila drugega nič, kot gola formaliteta, ki ni na dejanskih razmerah niti pičice premaknila: Herceg-Bosna je de facto prej natančno tako pripadala avstro-ogrski državi, kakor ji pripada danes po izvedeni aneksiji.

In zaradi te brezpomembne formalitete smo bili mesece in mesece na robu svetovne vojne, zaradi te diplomatske muhe je avstrijsko ljudstvo pol leta trepetalo v najbližnji vojni nevarnosti. Državni otrok na dunajskem »Ballplatzu« se je lahko miselno igral z užigalicami in ni mnogo manjkalo, da je zanel evropski požar, kakor ga svet v zadnjem stoletju ni videl. S svojo balkansko politiko bi bil grof Aehrenthal kmalu pahnul na stotisoče rodbin v gorje, ki ga ni moč opisati.

Vojna nevarnost v zvezi s carinsko vojsko med Srbijo in Avstrijo je potisnila ceno vsakdanjega kruha v vratolomne višine. Pomankanje in glad, ta dva neljuba gosta, je privabil v proletarske domove; stroške blazine in nesmiselne imperialistične politike morajo pristradati proletarski otroci.

S svojo agresivno politiko je vzbudil v Turčiji bojkot avstrijskega blaga; tuja konkurenca je avstrijski industriji — in sicer v času itak hude gospodarske depresije — odjedla sprejemljivi levantski eksportni trg. Za delavce v premnogih branžah so nastopile neprostoVOLjne počitnice, na tisoče jih je bilo vrženih na cesto.

Toda ni dovolj tega! Za balkanski ples grofa Aehrenthala, za vse gorje, ki ga je aneksija rodila, bo moralo avstrijsko ljudstvo še grdo plačevati. Že sedaj pripravlja vojna uprava silen atentat na ljudske žepce: nič manj kot pol milijarde kron hoče izvahiti ljudstvu za Aehrenthalove pustolovščine. To je torej tista sijajna bilanca bosenske aneksije za avstrijsko ljudstvo.

In kaj ima od aneksije bosansko ljudstvo? Stirideset let je avstro-ogrška uprava reševala bosensko ljudstvo, pa niti kmečkega vprašanja ni dovoljno rešila. Tkoj po aneksiji pa je vrgla kmečko ljudstvo Herceg-Bosne v nenasitno žrelo bančnega kapitala; na milost in nemilost je izročila bosenskega kmeta oderuški banki, tako da nima upanja, da bi se kdaj izmotal iz kapitalističnih klešč.

Danes pišemo eno leto po izvedeni aneksiji, a o ustavnih razmerah v Bosni še ni govora. Brez ustavnih svoboščin je bosansko ljudstvo plen policijskega režima, ki obhaja prave orgije. In sodeč po vesteh, ki pronicajo od časa do časa v javnost, bo projektirana ustava pravcata karikatura, ki bo o modernih formah konservirala staro suženstvo in ki se bo po svoji črni reakcionarnosti skrila pred novimi razmerami v Turčiji.

Aneksija Herceg-Bosne je ne-le velika nadloga in nesreča za avstrijsko in bosansko ljudstvo, ampak blamira nas nesmrtno pred vso moderno Evropo.

Praga, 5. oktobra. »Narodni listy« poročajo, da so vesti o skorajšnji sankciji bosenske ustave in o razpisu deželnozborskih volitev prezgodnje. Ustavni načrt je pač izdelan, ampak avstrijski in ogrski kabinet mu še nista pritrdila. Dokler se ne reši ogrska kriza, ni misliti na uvedbo ustavnega režima v anektiranih dezelah.

Wahrmundova afera.

Praga, 5. oktobra. Med Bienertom, grofom Stürgkhom in prof. Wahrmundom so se vršila pogajanja zastran predavanj v zimskem tečaju. — Ravnanje ministra Stürgkha, ki je prepovedal Wahrmundovo predavanje o sistemu cerkvenega prava, je zbudilo v vseučiliških krogih veliko nevoljo. »Liberalni« minister je v vsej šolski upravi odpre klerikalizmu vrata na stežaj, pod njegovim vodstvom ni naučno ministrstvo drugega, kot ksekutivni organ avstrijskih klerikalnih strank.

Češko-nemška sprayna pogajanja.

Praga, 5. oktobra. Nova pogajanja za delovanje češkega deželnega zbora so se začela na podlagi izjave češkega ministra dr. Zacka, da nemške stranke niso razumele odgovora Mladočehov in agrarcev zaradi dnevnega reda. V petek se sestane tretja konferenca klubskih načelnikov, v ponedeljek pa deželni zbor, če končajo pogajanja z ugodnim izidom.

Praga, 5. oktobra. Češki radikalci odklanjajo vsako posredovanje dr. Zacka in izjavljajo, da naj vlada zastavi svoj vpliv pri nemških obstrukcionistih v prid rednega deželnozborskega delovanja.

Lex Axmann.

Dugaj, 5. oktobra. V današnji seji poda cesarski namestnik Kielmannsegg vladno izjavo, da se Lex Axmann ne predloži v cesarsko sankcijo.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 5. oktobra. V informiranih krogih zatrjujejo, da je cesar v sobotni avdijenci odklonil Košutov predlog, da se sestavi kabinet iz neodvisne stranke. Ako se izjalové pogajanja s sedeminšestdesetniki, prevzame vlado kak državnik izven stranke, ki bo imel nalogo, da združi koalicijske stranke na podlagi volilno-reformnega programa.

Budimpešta, 5. oktobra. Državni zbor se v današnji seji ne bo odgodil, temveč bo rešil svoje notranje zadeve.

Gospodarski pregled.

Dobravljje. (Poročilo predsednika A. Vrčona na občnem zboru. Kmeč. delav. gosp. zadruga v Dobravljah dne 12. septembra 1909) Cenjeni zborovalci! Znan Vam je iz ustanovnega govora vzrok ustanovitve naše zadruga. Za danes naj omenjam, kako je zadruga delovala in kake koristi nam je donesla. Pravo delovanje je začelo dne 12. oktobra 1908, kar je razvidno iz poslovnih knjig. Zadruga je splošno gospodarska ter ji je nakupiti vse, kar udje potrebujejo, in prodajati, kar imajo pridelkov in izdelkov. Glavni pridelek naših udov je vinski, zatorej se je zadruga zavzela v prvi vrsti, da pomaga prodati udom njih vinski pridelek. Kakor je razvidno iz knjžnic, so imeli naši udje nad 5000 hektolitrov vina, ki ga je zadruga naravnost in posredno prodala ob letošnji največji krizi. Da se je lažje obvarovalo početkom pred tako sramotno ceno, ki so jo ponujali velekupci za vino, je morala zadruga dobiti kredita pri Hranilnici in posojilnici v Skriljah, da se je plačalo udom na račun, da so počakali ugodnejše prilike za prodajo. Zadruga je nakupila nad 700 hektolitrov posode, da hrani vinski pridelek nekaterim udom. Reklamiralo se je v časopise ter tako privabilo mnogo kupcev. Delalo se je za ustanovitev svojih vinotočev v Mirnu in Trstu, za kar se pa zaradi zastarelih zakonov ni dalo izposlovati takega dovoljenja. Zadruga vodstvo je sklenilo potem, da se omeji samo na prodajo nad 56 litrov. Zadruga je pridobila v dobi 10 mesecev svojega delovanja nad 160 odjemalcev vina, po raznih krajih, večinoma med delavci; pridobila je tudi delavske konsume v Ljubljani, Idriji, Jesenicah, Trstu in Mirnu. Tem odjemalcem se je prodajalo vino od 22 do 28 kron hektoliter. Ako povprečno preračunimo, da se je vsak hektoliter prodal 5 kron dražje, tedaj je po zadruzi prodano vino prineslo udom nad 20.000 kron. Delavstvu in konsumentom je bilo tudi bolje, ker so naravnost od producenta-kmeta dobili pošteno blago in pa ne predrago; zakaj slo je naravnost brez posredovalcev za dobiček od producenta na konsumenta. Posebno letos so se zavezali vinski kupci, da morajo pokupiti od kmeta ves pridelek zastopj in čim ga spravijo v svoje kleti pa drago prodajati delavcu. Ker pa je ostalo dosti kmetov izven zadruga ter so bili siljeni svoje pridelke prodati, so s tem vino udov naše zadruga zadrževali, da ga ni bilo mogoče tako hitro spraviti izpod rok, kakor se je mislilo zaradi tega je zadruga imela stroške za pretakanje in spravljjanje v dobre kleti. Zaradi tega se je moralo v dobrobit zadruga prositi za državno podporo. Vodstvo je napravilo spomenico na poljedelsko ministrstvo, ki jo je po deputaciji treh članov udih izročilo zastopniku namestnika, grofu Schafigotschu v Trstu, ki je rekel da jo bo podpisal. Zahvala se izreka vsem, ki so pripomogli, da se je zadruga tako lepo razvijala in da se je toliko blaga oddalo. Pripomogli so največ delavski agitatorji, katerim se mora naš kmet posebno zahvaliti in se nadalje priporočati. Odborovo delovanje je bilo prav ogromno in tu je mnogo pomogel gosp. učitelj Mrmolja, ki je porabil ves prosti čas za ureditev spisov. Vse poslovanje se je vršilo v najlepšem redu, dasi smo imeli par odbornikov, ki niso vršili svoje dolžnosti, ravno tako je tudi nekaj članov, ki ne izpolnjujejo zadrugaških dolžnosti. Upam, da pojde v bodoče bolje, ker so spoznali ljudje, da se more rešiti mali kmet le potoma zadruga ter se jih bo bolje oprijel in jih podpiral, ko bo ljudstvo spoznavalo pesnikove besede: da boljši časi bili bi, ko boljši bi bili mi.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico se čimdalje lepše razvija. Zato iznova opozarjamo ljubljansko delavstvo na veliko važnost tega društva, ki ima doslej svoje prodajalne na Glincah, v Šiški in v Vodmatu. Dolžnost vsakega zavednega delavca je, da pristopi h »Konsumnemu društvu za Ljubljano in okolico« ter da nakupuje svoje potrebščine v njegovih prodajalnah. Tiste sodruge in konsumente, ki ne stanujejo v bližini kake navedenih prodajaln, pa se opozarja, da se bo povsod napravila takoj prodajalna, kjer bo le 100 članov skupaj. Na delo, konsumentje, na delo, da si zgradimo tako gospodarsko organizacijo, kakršno potrebujemo v sedanji težki dobi, ko postaja »živeti« vsak dan bolj pereče vprašanje za delavsko ljudstvo.

H. Suttner

Ljubljana :: Mestni trg

razpošil a ure, zlatino in srebrnino na vse kraje svet, obrnite se zanesljivo na domačo slovensko trdiko. — Veliki novi cenik zastoj.

Novost: Ploščnata, tanka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča K 4.50. — Srebrne ure od 6 K naprej. — Večletno jamstvo. Ako blago ne ugađa, se denar vrne nazaj. — Veržice s slov. trakovi: :: nikelnasta K 1.20, srebrna K 5.—.

Hiša z vrtom ob cesti v Trbovljah bo prodana v Fortetovi gostilni na prostovoljni dražbi dne 14. oktobra ob 1/4 10. dopoldne za ziklicno ceno 15.000 K. — Dr. Josip Kolšek, odvetnik, Laško.

8-2

Kupujte šolske potrebščine

le v trgovini s papirjem

Ivan Vrečko

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.

Zaradi preselitve 10% popusta.

Podniki v Ameriko
Hateri kolijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Simetla
v Ljubljani Holodvarsko ulico 21
Kotvorstva Pijavica dajo za krogla

Telefon št. 177

62-41

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gosp. gostilničarjem in p. n.
slavnemu občinstvu priporočam

**zagrebško in
: češko pivo :**

Največja zaloga, najboljša in najcenejša trdika za naročevanje ozir. nakupovanje

Čopčev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.

Lakov, pristnih angleskih za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po 1/8, 1/4, 1/2
in 1 kg. 104—90

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in naj-
lepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnoga, brezbarvnega in barvastega za
pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravna za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Masčobo za usnje.

Oljnatih barv, priznani najboljše.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zajamčeno trpeznega.

Glpsa, alabasterskega in stukaturnega.

Karbollnoja, najboljše.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudinskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Trgovsko obvestilo.

Čast nam je s tem naznaniti, da smo svojo pivovarno, ki smo jo od leta 1854 pod imenom G. AUERJEVIH DEDIČEV v Ljubljani vodili, prodali deln. družbi pivovarne „UNION“.

Zahvaljujemo se svojim p. n. odjemalcem in trgovskim prijateljem za nam dosedaj izkazano zaupanje in naklonjenost s prošnjo, da bi isto ohranili tudi novemu podjetju.

G. Auerjevi dediči.

Čast nam je s tem naznaniti, da smo svojo pivovarno, ki smo jo od leta 1864 pod imenom I. KOSLER IN DRUG v Spodnji Šiški vodili, prodali deln. družbi pivovarne „UNION“.

Zahvaljujemo se svojim p. n. odjemalcem in trgovskim prijateljem za nam dosedaj izkazano zaupanje in naklonjenost s prošnjo, da bi isto ohranili tudi novemu podjetju.

I. Kosler in drug.

Čast mi je s tem naznaniti, da sem svojo pivovarno, ki sem jo od leta 1849 pod imenom I. PERLES v Ljubljani vodil, prodal deln. družbi pivovarne „UNION“.

Zahvaljujem se svojim p. n. odjemalcem in trgovskim prijateljem za meni dosedaj izkazano zaupanje in naklonjenost s prošnjo, da bi isto ohranili tudi novemu podjetju.

I. Perles.

Z ozirom na predstoječe trgovsko obvestilo si usoja podpisana družba naznaniti, da je dne **1. oktobra t. l. kupila sledeče pivovarne**

G. Auerjevi dediči v Ljubljani, I. Kosler in drug v Sp. Šiški, I. Perles v Ljubljani

in da bo iste v večjem obsegu pod imenom

„Delniška družba pivovarne Union“

dalje vodila.

Potrudila se bo svoje p. n. odjemalce vedno in v vsakem oziru v popolno zadovoljnost postreči in jih prosi, da ji ohranijo isto zaupanje, ki so je imeli do zgoraj imenovanih tvrdk.

„Delniška družba pivovarne Union“.